

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 06 0 K 017045 23 Kž
Sarajevo, 20.09.2023. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija mr. Božidarke Dugonjić kao predsjednice vijeća, Hurije Muratović i Jasmine Begić kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M.Š., zbog krivičnih djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, sve u vezi sa članom 48. istog zakona, odlučujući o žalbi kantonalnog tužitelja iz Travnika, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 017045 23 K od 12.05.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.09.2023. godine u prisustvu federalne tužiteljice Lejle Handžić Selimović, optuženog M.Š. i njegovog branitelja Duška Tomića, advokata iz Sarajeva, donio je:

P R E S U D U

Žalba kantonalnog tužitelja iz Travnika odbija se kao neosnovana i presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 017045 23 K od 12.05.2023. godine, potvrđuje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 017045 23 K od 12.05.2023. godine, optuženi M.Š., na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen je od optužbe da je učinio krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), koji je zakonom preuzet kao republički zakon, Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. KZ SFRJ i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. u vezi sa članom 22. KZ SFRJ, sve u vezi sa članom 48. istog zakona. Istom presudom primjenom odredbe člana 203. stav 1. ZKP FBiH, odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda, dok su primjenom odredbe člana 212. stav 4. ZKP FBiH, oštećeni S.K. i N.H. sa imovinskopravnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Travnika (u daljem tekstu kantonalni tužitelj) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se žalba uvaži, prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se prvostepena presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, kao drugostepenim sudom.

Branitelj optuženog M.Š., advokat Duško Tomić iz Sarajeva, podnio je odgovor na žalbu kantonalnog tužitelja u kojem je osporio navode iz žalbe i predložio da se ista odbije kao neosnovana i presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 017045 23 K od 12.05.2023. godine, potvrdi.

Federalna tužiteljica podneskom broj T06 0 KTRZZ 0027919 23 2 od 03.08.2023. godine, predložila je da se žalba kantonalnog tužitelja iz Travnika uvaži, presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 06 0 K 017045 23 K od 12.05.2023. godine ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se prvostepena presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, kao drugostepenim sudom.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana u smislu odredbi člana 319. ZKP FBiH, federalna tužiteljica je izjavila da ostaje kod svih navoda i prijedloga iz podneska federalnog tužiteljstva broj T06 0 KTRZZ 0027919 23 2 od 03.08.2023. godine. Na istoj sjednici branitelj optuženog M.Š., advokat Duško Tomić iz Sarajeva je izjavio da ostaje kod svih navoda i prijedloga iz pismeno datog odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja, koji je na sjednici vijeća ukratko i obrazložio, dok je optuženi izjavio da prihvata sve navode i prijedloge iz odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja, podnesenog od strane branitelja, kao i navode i prijedloge branitelja istaknute na sjednici vijeća održanoj pred ovim sudom.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, kao i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, pa je nakon toga odlučio kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka h) ZKP FBiH, kantonalni tužitelj najprije u žalbi navodi da je prvostepeni sud pobijanom presudom optuženog M.Š. oslobodio od optužbe, a da pri tome nije u cijelosti riješio predmet optužbe, jer se predmetnom optužnicom optuženi M.Š. između ostalog tereti da je u svojstvu zapovjednika brigadnog voda vojne policije, sa M.B. dopuštao da drugi nepoznati vojnici HVO ulaze u prostorije gdje su bili zatvorenici, te fizički i psihički zlostavljaju zatvorenike.

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužitelja nisu osnovani.

Optuženi je pobijanom presudom oslobođen od optužbe i za radnje na koje se ukazuje žalbom, pa nije osnovan žalbeni prigovor kantonalnog tužitelja da pobijanom presudom nije u cijelosti riješen predmet optužbe i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka h) ZKP FBiH. Osim toga, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na stranama 18. i 19. obrazloženja pobijane presude, cijenio činjenične navode iz optužnice na koje se ukazuje naprijed istaknutim žalbenim navodima kantonalnog

tužitelja, navodeći pri tome, da je sjedište vojne policije bilo u istom paviljonu u kojem je bio i zatvor u kojem su protivpravno bili zatvarani civili i ratni zarobljenici, ali da vojna policija nije bila zadužena za osiguranje zarobljenih civila i ratnih zarobljenika, nego da je nadzor nad ovim zarobljenim licima bio u nadležnosti Službe sigurnosti na čijem čelu je bio Ž.B., a kojoj službi, što se žalbom ne osporava, nije pripadao optuženi.

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, kantonalni tužitelj u žalbi dalje prigovara da je prvostepeni sud, odbijanjem prijedloga optužbe za ispitivanjem svjedoka S.T., umirovljene tužiteljice Tužiteljstva BiH i policijskih službenika M.M., J.M., A.V. i Z.T., nepravilno primijenio odredbe ZKP FBiH i time počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH. U vezi sa iznesenim kantonalni tužitelj navodi da su navedeni svjedoci predloženi na okolnosti ispitivanja u istrazi svjedoka S.K., N.H., R.D. i svjedoka K2, odnosno na okolnosti da prilikom ispitivanja ovih svjedoka prema istim nisu primjenjivane mjere prisile i obmane, jer bi se tako utvrdili motivi za njihove navode i tvrdnje, te ukazalo da je na ove svjedoke izvršen uticaj, pogotovo kada se ima u vidu da su iskazi ovih svjedoka dati na glavnom pretresu u pogledu izjašnjenja o identitetu optuženog, kao odlučnoj činjenici, ujednačeni.

Ni ovi žalbeni prigovori kantonalnog tužitelja nisu osnovani.

Prije svega, neophodno je ukazati da je prema odredbi člana 15. ZKP FBiH, obaveza suda da objema strankama pruži jednake mogućnosti pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu. Međutim, sukladno odredbi člana 278. stav 2. ZKP FBiH, sud koji vodi krivični postupak, pored obaveze da strankama pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnoj raspravi, ima ovlaštenja da ocijeni, da li bi izvođenje predloženog dokaza bilo relevantno za odluku u predmetnoj stvari, te da, ako ocijeni da okolnosti koje stranka i branitelj žele da dokažu nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbije izvođenje takvog dokaza i takvu odluku sukladno odredbi člana 254. stav 4. i člana 305. stav 7. ZKP FBiH, obrazloži. Prema navodima iz žalbe kantonalnog tužitelja, a koji su identični navodima koje je kantonalni tužitelj iznio na zapisnik o glavnom pretresu pred prvostepenim sudom održanom dana 11.04.2023. godine, kantonalni tužitelj je, nakon što su na glavnom pretresu ispitani svjedoci optužbe S.K., N.H., R.D. i svjedok K2, stavio prijedlog da se na glavni pretres pozovu i ispituju u svojstvu svjedoka S.T, umirovljena tužiteljica Tužiteljstva BiH koja je vodila istragu u predmetnoj stvari i policijski službenici M.M., J.M., A.V. i Z.T., na okolnosti da je saslušanje ovih svjedoka provedeno u skladu sa zakonom i da prilikom ispitivanja navedenih svjedoka u istrazi, prema svjedocima nisu primijenjene nikakve mjere prisile ili obmane. Prvostepeni sud je postupajući u smislu odredbe člana 278. stav 2. ZKP FBiH, prijedlog kantonalnog tužitelja za izvođenje predloženih dokaza, kako to proizilazi iz zapisnika o glavnom pretresu i obrazloženja pobijane presude (strana 4. i 5. prvi pasus), odbio, uz obrazloženje da je izvođenje predloženih dokaza nepotrebno, obzirom da niti jedan od ispitanih svjedoka (S.K., N.H., R.D. i svjedok K2), nije u svom iskazu naveo da je prilikom ispitivanja u istrazi bio izložen bilo kojem obliku prisile ili obmane od strane službenih osoba. Imajući u vidu date razloge prvostepenog suda, a koji se žalbom kantonalnog tužitelja ne osporavaju, neosnovane su tvrdnje iz žalbe da je prvostepeni sud odbijanjem prijedloga kantonalnog tužitelja za saslušanje predloženih svjedoka, postupio protivno odredbi člana 278. stav 2. ZKP FBiH i time počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Osporavajući prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kantonalni tužitelj u žalbi navodi da je pogrešan zaključak suda da iskazi svjedoka oštećenih S.K., N.H., R.D. i svjedoka K2, nisu davali uporišta za izvođenje zaključka da je optuženi počinio krivičnopravne radnje za koje se predmetnom optužnicom tereti. S tim u vezi kantonalni tužitelj navodi, da stoji navodi suda iz pobijane presude da se svjedoci oštećeni nisu dosljedno i uvjerljivo izjasnili o krivičnopravnim radnjama za koje se tereti optuženi, ali smatra da je sud nepotpuno utvrdio činjenično stanje kada je odbio prijedlog optužbe za saslušanje svjedoka S.T., umirovljene tužiteljice Tužiteljstva BiH i policijskih službenika M.M., J.M., A.V. i Z.T., koji bi, kako navodi u žalbi, svojim iskazima uticali na utisak suda i pravilno utvrđenje činjeničnog stanja. U pogledu zaključka suda da su svjedoci oštećeni u svojim iskazima identični, da optuženi M.Š. nije osoba od koje su doživjeli bilo kakve neprijatnosti, kantonalni tužitelj navodi, da je potpuno nejasno kako prvostepeni sud iz iskaza navedenih svjedoka izvodi takav zaključak, kada se ima u vidu da su svjedoci oštećeni u svojim iskazima koje su dali na glavnom pretresu naveli da optuženog ne poznaju, pa je nelogično da se iz takvih iskaza, kada svjedoci optuženog ne poznaju, mogao izvesti zaključak da isti nisu doživjeli nikakve neprijatnosti od optuženog. Pri tome kantonalni tužitelj u žalbi navodi, da je tačno da svjedocima oštećenim u istrazi nisu predočavane fotografije tada osumnjičenog M.Š., ali da su svjedoci u svojim iskazima u istrazi naveli, da je tokom boravka u kasarni u Kiseljaku, prema njima nečovječno postupao M.Š., pri čemu je svjedok K2 u svom iskazu naveo, da je sa njim (M.Š.), igrao fudbal. U vezi sa iznesenim tvrdnjama kantonalni tužitelj u žalbi dalje navodi, da je prvostepeni sud zanemario činjenicu da je od predmetnog događaja do glavnog pretresa pred prvostepenim sudom prošlo punih 30 godina, kao i okolnost koja proizilazi iz iskaza svjedoka oštećenih, da su tokom boravka u kasarni morali spustiti glavu i da nisu mogli gledati u osobe koje su ih obezbjeđivale, što je sve prema navodima iz žalbe bilo od uticaja, da svjedoci oštećeni optuženog nisu mogli sa sigurnošću opisati, a niti su ga mogli na glavnom pretresu prepoznati.

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužitelja ne dovode u pitanje pravilnost pobijane presude.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud postupajući u smislu odredbe člana 299. tačka c) ZKP FBiH, optuženog M.Š. oslobodio od optužbe, jer nije našao dokazanim da je optuženi počinio krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ za koje se predmetnom optužnicom tereti. To svoje uvjerenje da nema dokaza da je optuženi počinio predmetna krivična djela, prvostepeni sud je zasnovao na činjenicama ili dokazima koji i po ocjeni ovog suda, opravdavaju takav zaključak.

Prema obrazloženju pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud pri izvođenju zaključka da izvedeni dokazi nisu davali uporište za izvođenje zaključka da je optuženi počinio krivična djela za koja se predmetnom optužnicom tereti, prije svega imao u vidu i cijenio iskaze svjedoka oštećenih S.K., N.H., R.D. i svjedoka K2, koji su u svojim iskazima datim na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom saglasni, da optuženi M.Š. nije osoba od koje su tokom boravka u kasarni u Kiseljaku gdje su bili protivpravno zatvoreni, doživljavali bilo kakve neprijatnosti (zlostavljanja, batinjanja i mučenja). U svojim iskazima datim na glavnom pretresu, svjedoci oštećeni su naveli, da oni optuženog uopće ne poznaju, niti su ga ikada ranije vidjeli, te da bi ga prepoznali, da ih je on u predmetnom događaju na bilo koji način zlostavljao. Pri ocjeni iskaza svjedoka oštećenih, prvostepeni sud je imao u vidu iskaze ovih svjedoka date u istrazi, iz

kojih proizilazi da ih je dok su boravili u kasarni u Kiseljaku, pored ostalih vojnika HVO zlostavljao i vojnik za kojeg su od ostalih zatvorenika, odnosno prema iskazu svjedoka S.K. od mještana, čuli da se zove M.Š.. Pri tome, u svom iskazu datom u istrazi, svjedok oštećeni R.D. je naveo, da je u prostoriji u kojoj je vršeno njegovo ispitivanje bilo 4 do 5 vojnika među kojima je bio M.Š. zv. „M.“ (krupan i nabijen vojnik) i još jedan M.1 za kojeg nije siguran da li se preziva B., te da je, dok ga je NN lice koje ga je ispitivalo udarilo šakom u stomak, M.Š. zv. „M.“ mu stavio nož na vrat, dok su svjedoci N.H., S.K. i svjedok K2 naveli, da su ih udarali M.B. i M.Š., za kojeg je svjedok N.H. naveo da je čuo da je bio konduker u C., a svjedok K2 naveo da je sa njim igrao „lopte“. U vezi sa navodima iz iskaza datog u istrazi, svjedok N.H. je u svom iskazu datom na glavnom pretresu, kada mu je predloženo da optuženi M.Š. nikada nije radio u C., naveo, da je on za ovu okolnost čuo u razgovoru od dugih zatvorenika, dok je svjedok K2, kada je u sudnici vidio optuženog M.Š. i kad mu je predloženo da je optuženi od njega stariji 12 godina, naveo, da optuženi nije osoba sa kojom je ranije igrao „lopte“, nego da je to osoba sa nadimkom M..

Dovodeći u vezu iskaze svjedoka oštećenih date u istrazi i na glavnom pretresu, cijeneći pri tome pojašnjenja koja su ovi svjedoci dali u pogledu nedosljednosti i odstupanja u njihovim iskazima u pogledu identifikacije osoba koje su ih u predmetnom događaju u kasarni u Kiseljaku zlostavljale, u kojima su svjedoci naveli da oni nisu poznavali osobe koje su ih tokom boravka u kasarni u Kiseljaku zlostavljale, niti su im te osobe pokazivane radi prepoznavanja, te da su u svojim iskazima u istrazi naveli da ih je tukao i M.Š., jer su za to ime čuli u razgovoru sa ostalim zatvorenicima, odnosno prema iskazu svjedoka S.K. u razgovoru sa mještanima, te imajući u vidu da su svjedoci oštećeni, kada su vidjeli u sudnici optuženog, bili uvjerljivi, da oni tu osobu ranije nisu vidjeli i da optuženi nije osoba M.Š. za kojeg su u iskazima u istrazi naveli da ih je u kasarni u Kiseljaku fizički zlostavljao, prvostepeni sud je i po ocjeni ovog suda pravilno zaključio, da iskazi svjedoka oštećenih, nisu davali pouzdan osnov za zaključak da je optuženi počinio krivična djela za koja se isti tereti. Pri tome je prvostepeni sud imao u vidu i cijenio i iskaz svjedoka M.B.1, u kojem je ovaj svjedok naveo, a što se žalbom kantonalnog tužitelja ne osporava, da je „M.“ nadimak M.S., pripadnika jedinice zv.„Maturice“, koji je bio prisutan u prostorijama kasarne u Kiseljaku kada je vršeno ispitivanje svjedoka oštećenih.

Iz svih naprijed iznesenih razloga, ovaj sud zaključuje da žalbom kantonalnog tužitelja, nije doveden u pitanje zaključak prvostepenog suda, da izvedenim dokazima nije dokazano da je optuženi M.Š. počinio krivična djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ, za koja se predmetnom optužnicom tereti.

Na osnovu izloženog, ovaj sud je u smislu člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbu kantonalnog tužitelja iz Travnik odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r

Predsjednica vijeća
mr. Božidarka Dugonjić,s.r.